

KORZO

JAARPLAN 2019

Den Haag

GET CLOSE TO KORZO!

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	3
	- Korzo	3
	- Get Close to Korzo	3
	- Korzo als ontmoetingsplek	3
	- Korzo als expertisecentrum	3
	- Profilering en publieksoontwikkeling	4
	- Het gebouw	4
2.	KORZO PROGRAMMERING	5
	- Programmering dans	5
	- Programmering muziek	7
	- Programmering theater & circus	7
3.	KORZO PRODUCTIES	9
	- De makers	9
	- De producties	9
	- De tournees	10
4.	KORZO EDUCATIE - JONG KORZO	11
	- Crosstown	11
	- De Kunstroute – van school naar Kunst	11
	- Jeugdprogrammering – aanbod voor het VO en PO	12
	- Monday Movement Classes	12
	- Educatiebeleid onder de loep	12
5.	KORZO FESTIVALS	13
	- CaDance 2019	13
	- Here we live and now (i.s.m. NDT)	13
	- India Dans Festival 2020 (voorbereiding)	14
6.	INTERNATIONALISERING	15
7.	KORZO MARKETING EN COMMUNICATIE	16
	- Marketing & Communicatiestrategie	16
	- Profileringstraject	16
	- Publieksoontwikkeling	17
	- Gastvrijheid	19
8.	SAMENWERKINGSORGANISATIES	20
9.	ORGANISATIEONTWIKKELING	21
	- Organisatieverandering	21
	- Uitbreiding Educatie	21

1. INLEIDING

Vol trots presenteren wij u ons jaarplan 2019 dat breed en divers is en het motto draagt "Get Close to Korzo". De organisatie heeft na een periode van hard werken en verandering een stevige basis in kennis en mankracht. En dat willen we laten zien, met een open en scherpe blik kijken we naar de toekomst en slaan we onze vleugels verder uit!

Ik wens u veel plezier bij het lezen van dit jaarplan en hoop het aankomende jaar met u in gesprek te kunnen gaan over uw ervaring bij één van onze voorstellingen in het eigen theater of elders.

Gemma Jelier, algemeen directeur Korzo

Korzo

Korzo is een theater en productiehuis in het stadshart van Den Haag. Een inspirerende omgeving waar kunstenaars en hun kunst in dialoog treden met een betrokken publiek. Naast de reguliere programmering, de vele en diverse eigen festivals en activiteiten die Korzo produceert, maken de getalenteerde choreografen die verbonden zijn aan het productiehuis spannend nieuw werk. Dit werk wordt getoond in het eigen theater maar ook in de rest van Nederland en (ver) daarbuiten.

Get close to Korzo

Het thema van 2019 is "Get close to Korzo" waarmee we bedoelen dat we meer dan voorheen willen laten zien wat er bij Korzo gebeurt. Hoe bijvoorbeeld onze producties gemaakt worden en op tournee gaan. Waar de nieuwe ontwikkelingen in de dans zich voor doen (met b.v. het CaDance festival). En we willen op een open manier de ontmoeting met ons publiek en de stad vormgeven door met oude en nieuwe partners samen te werken.

Korzo als ontmoetingsplek

Korzo wil voor 2019 de focus specifiek leggen op het zijn van een plek voor ontmoeting en de plek waar de nieuwste ontwikkelingen in de dans te ontdekken zijn. Korzo als knooppunt (hub) in een lokaal, nationaal en internationaal netwerk en zelf opererend als netwerkorganisatie. Passend bij de generatie van makers die de wereld veroveren. Een hybride organisatie met een gedegen structuur. Makkelijk (digitaal) vindbaar en altijd in dialoog met makers, publiek en andere stakeholders. Bij de programmering staat het tonen van nieuwe ontwikkelingen in de podiumkunsten (dans, nieuwe muziek, fysiek theater en circus) centraal en stimuleert Korzo zelf de ontwikkelingen door hierin te investeren en actief verbindingen met partners in de stad en (ver) daarbuiten aan te gaan.

Korzo als expertisecentrum

Talentontwikkeling blijft de core business van Korzo, waarbij de trajecten die de jonge choreografen doorlopen op maat gemaakt zijn en als ecosysteem functioneren. De begeleiding van de makers gebeurt door Korzo; opererend als open organisatie met veel kennis en expertise binnen het eigen huis. Specialisatie en differentiatie zijn belangrijk en daarin onderscheidt Korzo zich van andere theaters en productiehuizen in het land. Korzo is het enige productiehuis dat zich specifiek richt op dans en beweging. Het doel van de komende jaren is deze kennis en expertise meer te delen en bereikbaar te maken voor anderen, waarbij Korzo uiteraard zelf ook op zoek gaat naar nieuwe kennis.

Profilering en publieksonwikkeling

Er wordt dit jaar ingezet op het profileren van Korzo naar buiten toe. Dit profileringsstraject is gestart in 2018, maar loopt verder door in 2019. De afdelingen Programmering en Marketing & Communicatie spelen hierbij een cruciale rol. Daarnaast zetten we specifiek in op de publieksonwikkeling, waarbij community managers en communities actief bij de programma's en projecten van Korzo worden betrokken. Daarbij spelen Marketing & Communicatie en Educatie een grote rol. De afdeling Educatie is in 2018 uitgebreid en heeft de opdracht gekregen na te denken hoe we beter kunnen uitleggen wat Korzo doet en hoe verschillende doelgroepen actief betrokken kunnen worden bij het werk dat Korzo doet.

Het gebouw

Het gebouw van Korzo bevindt zich in het prachtige monumentale Prinsestraat in de binnenstad van Den Haag. Een pand dat in bezit is van de gemeente en waar sinds de verbouwing van 7 jaar geleden, Korzo vol trots en met veel plezier zit. Een historisch pand dat bewaard moet blijven en als theater een grote rol in de stad zelf (en daarbuiten) speelt. Daarbij realiseren wij ons dat theater letterlijk veel energie kost. Wij maken ons – net als anderen – grote zorgen over klimaatveranderingen en onze eigen rol daarbinnen. Dit jaar willen wij daarom samen met de gemeente kijken naar de mogelijkheden het gebouw meer klimaatneutraal te maken door het aanbrengen van b.v. zonnepanelen en het vervangen van de verlichting naar LED. Daarnaast willen we een onderzoek laten doen naar potentiële duurzaamheidsmaatregelen die wij als theater en productiehuis kunnen doorvoeren.

Tot slot... Korzo ziet zichzelf als artistiek ondernemer die talent signaleert en begeleidt, en initiatieven neemt om nieuwe ontwikkelingen in de hedendaagse podiumkunsten in gang te zetten. Korzo doet dit in zowel een lokale, nationale als in toenemende mate internationale context, waarbij het streven naar een hoge kwaliteit in ieder aspect is uitgegroeid tot een onderscheidend kenmerk. Daarbij liggen de wortels van Korzo natuurlijk in Den Haag van waaruit zij op een trotse en open manier de wereld wil veroveren!

2. KORZO PROGRAMMERING

Korzo wordt zowel door de artiesten als door het publiek en het veld gezien als een belangrijke presentatieplek waar op een succesvolle manier een diversiteit aan podiumkunst met een omvangrijk publiek in contact wordt gebracht. Het is één van de weinige theaters in Nederland met zo'n uitgebreide dans-, muziek- en (circus)theaterprogrammering. Daar zijn we trots op, maar het is verre van vanzelfsprekend. Bij een groot deel van de voorstellingen is er sprake van het predicaat risicovolle programmering. Echter weegt voor Korzo het belang van deze programmeringen ruimschoots op tegen het eventuele economische risico. Het gaat ons om talentontwikkeling binnen een samenhangende visie en in een omvang die het verschil maakt; om artistieke innovatie en het oprekken van esthetische grenzen, en om het bemind maken van het onbekende.

Programmering dans

Korzo geldt al vele jaren als een van de hotspots in de Nederlandse dans. Door de verbinding met het eigen productiehuis en festivals als CaDance, het Holland Dance Festival en het India Dans Festival kent het theater één van de meest uitgebreide dansprogrammeringen van het land. Met de andere danspodia in de stad, het Theater aan het Spui en het Zuiderstrandtheater, bestaat een even logische als harmonieuze afstemming in de programmering, die vooral op verschillen in schaal is geijkt.

Het jaar 2019 begint met een paukenslag, in de vorm van het tweejaarlijkse CaDance festival, waarvan de kern wordt gevormd door nieuw werk van jonge onafhankelijke choreografen die hun basis in Nederland hebben. Dit werk wordt van een context voorzien door het te plaatsen naast werk van ervaren choreografen en talentontwikkelingsprogramma's van gezelschappen als Het Nationale Ballet en het Spaanse Dantzaz. Een bijzonder kenmerk van het festival is het grote aantal premières: 10 wereldpremières, o.a. van Samir Calixto, Ryan Djojokarso, Dunja Jovic, Astrid Boons, Stephen Shropshire, naast 6 Nederlandse premières, o.a. van Roberto Zappala, Antonin Comestaz, Martin Harriague en Barnaby Booth. Hiermee wordt een krachtige impuls aan de dans in Nederland gegeven. Eén van de zwaartepunten in het festival is de integratie van urban dance in het theaterlandschap, waarvan het Europese samenwerkingsproject Mind Ur Steps getuigt, evenals de voorstellingen van Shailesh Bahoran, Sarada Sarita Keilman, Xclusiv Dance company, Simon Bus en Junadry Leocaria.

In de serie All there is worden Nederlandse premières van buitenlandse choreografen met een zeer uitgesproken signatuur zoals Clara Furey, Douglas Bateman, Maciej Kuzminski en Meytal Blanaru gekoppeld aan hun in Nederland gevestigde equivalenten, zoals Jan Martens, Liat Waysbort, Connor Schumacher en Dario Tortorelli.

Naast een premièretheater is Korzo ook een belangrijke halteplaats voor de tournees van choreografen die op dit moment gezichtsbepalend zijn in de Nederlandse dans, zoals Ann Van den Broek, Jens van Daele, Alida Dors, Arno Schuitemaker, Guilherme Miotto en Jasper van Luijk. Maar ook nieuwe talenten komen in Korzo's dansprogrammering volop aan bod. In CaDance zijn er voorstellingen van zeer prille makers als Zahira Suliman, Poernima Gobardhan, Christiaan De Donder & Sedrig Verwoert, Antonin Rioche en Sigrid Stigsdatter Mathiassen.

Dit jaar opent Korzo ook voor het **eerst** haar deuren voor het reizende festival Moving Futures, waarmee Dansateliers (Rotterdam), Dansmakers (Amsterdam), Dans Brabant (Tilburg), Random

Collision (Groningen) en Generale Oost (Arnhem) de door hen ondersteunde jonge makers in het land introduceren.

Een **tweede** primeur is het nieuwe festival Feyerabend waarin Korzo makers uitnodigt om werk te presenteren dat men normaal gesproken niet zou durven te tonen, omdat het te pril, experimenteel of grensoverschrijdend is. Het festival ligt in het verlengde van de researchmogelijkheden die Korzo aan haar makers aanbiedt en de nieuwe samenwerking met de Haagse dansorganisatie CLOUD/Danslab.

Een **derde** primeur is de inbedding van urban dance voorstellingen in Korzo's dansprogrammering. Naast de voorstellingen in CaDance en de tourneevoorstellingen van gevestigde urban makers als Alida Dors en Shailesh Bahoran, zal Korzo ook de host zijn voor een drietal talentontwikkelings-initiatieven:

- Open Your Mind is een minifestival voor de zogenaamde experimental stijl in de urban dans, dat in het Parktheater in Eindhoven plaatsvindt en vanuit heel Europa publiek en deelnemers trekt. Dit jaar zal het festival voor het eerst een tourneeverisie krijgen, die in Korzo meer dan welkom is.
- General Urban Arts Platform is een Haagse stichting die zich inzet om de hiphopcultuur en urban scene meer zichtbaarheid te geven. Eens in de twee maanden wordt in het Paardcafé een muziekpodium voor lokaal hiphop, urban en R&B talent georganiseerd. De mogelijkheid voor een dansequivalent in Korzo wordt op dit moment onderzocht.
- The Hague Moves is een initiatief van Pepe Den Haag met een traditie in Korzo. Gedurende enkele jaren had het de vorm van een langgerekte dance battle, waarin jonge dansers in alle stijlen hun kunnen konden laten zien. De halve finale vond in Korzo plaats. In zijn nieuwe vorm gaat het niet meer in de eerste plaats om de dansers, maar om het stimuleren van choreografisch talent. Het idee is om de voorrondes in de cultuurankers te laten plaatsvinden en de finale in Korzo, waar stukken worden getoond die in één week zijn gemaakt, onder begeleiding van professionele choreografen. Het opstarten van een dergelijke samenwerking zal tijd in beslag nemen, maar in 2019 wordt een aanzet gemaakt.

En tot slot stroomt aan het einde van ieder seizoen een vloed aan jong talent door Korzo voor de eindpresentaties van de dansacademies in Amsterdam, Rotterdam en Arnhem.

Een **vierde** primeur is dat ook de studenten van de nieuwe masteropleiding van Codarts dit jaar hun werk in Korzo in première zullen brengen. In dezelfde maand presenteert Korzo's eigen jongerentraject Crosstown het werk dat twee professionele choreografen met deze jongeren hebben gemaakt.

Programmering muziek

De muziekprogrammering neemt een belangrijke plaats in binnen het programma-aanbod van Korzo én binnen de Nederlandse nieuwe muziekwereld. Korzo en Den Haag kennen niet alleen in de dans maar ook in de muziek een lange traditie van vernieuwing en avontuur. Zowel lokaal als nationaal is Korzo één van de belangrijkste huizen voor nieuwe muziek, zowel voor makers, componisten, musici en publiek. Tot en met het huidige seizoen werd er een onderscheid

gemaakt tussen 'wereldmuziek' en nieuwe muziek. Vanaf 2019 wordt dit toch wat kunstmatige onderscheid opgeheven en werkt Korzo aan een integraal muziekbeleid waar de spannendste, mooiste en meest urgente ontwikkelingen in muziek wordt gespeeld, getoond en gemaakt. Muziek wereldwijd, met wortels in Den Haag. Focus op talenten en nieuwe ontwikkelingen. Inclusiviteit en diversiteit als een vanzelfsprekendheid.

Korzo blijft de thuisbasis van enkele Haagse topensembles zoals Ensemble Klang, Modelo62, Oerkna! en Slagwerk Den Haag. Allen hebben een sterke artistieke signatuur die zij in Korzo verder ontwikkelen. Het door Kate Moore opgerichte Herz Ensemble zal in 2019 voor de tweede keer te horen zijn. Met Ensemble Klang ontwikkelt Korzo in december 2018 een driedaags festival dat het thema Musical Utopias onderzoekt. Bij een succesvolle eerste editie krijgt dit in 2019 een vervolg. Festival Dag in de Branding en Korzo's gezamenlijke serie Rewire x Korzo blijven ankerpunten in het muziekprogramma. Beide formats weten een groot publiek te bereiken voor avontuurlijke muziek. Korzo is tevens een vaste locatie van het driedaagse Rewire Festival. In maart vindt de derde editie van [UN]Herard Music festival plaats waarin onterecht vergeten werken van een bijzondere componist centraal staan.

Programmering theater & circus

De theaterprogrammering van Korzo is van oudsher fysiek aangelegd. Deze lijn wordt doorgezet, maar waarbij de fysicaliteit wel breder gezien kan worden. De beweging hoeft niet alleen vanuit het lichaam te komen, maar kan ook vanuit taal vertrekken. Zo ontvangt Korzo in 2019 bekende namen als Bambie en Hotel Modern, maar ook de debuutvoorstelling *MUUR* van Floor van Leeuwen, geproduceerd door TENT in coproductie met Veem huis voor Performance. Een bijzondere voorstelling waarin de twee programmeringstakken theater & circus samenkomen. Niet alleen doordat regisseuse Floor van Leeuwen mimespelers en circusartiesten met elkaar op een podium zet, maar vooral omdat zij de gemeenschappelijkheid in beide disciplines versterkt door het creëren van een eigen nieuwe makerstaal.

We ontvangen tgECHO, die sinds enkele jaren een vaste plek hebben gekregen binnen de programmering en welke vanaf 2019 standaard in de grote zaal getoond vanwege de groeiende bezoekerstaantallen. Het Haagse Bureau Dégradé gaat in het voorjaar met hun nieuwe voorstelling *BAUHAUS* in première in het Korzo theater.

Voor de circusprogrammering bouwt Korzo verder aan de versteviging van de tweejaarlijkse serie Cirque Mania. Vanaf 2019 wordt er meer ingezet op het aantrekken van internationaal grotere namen om een totaal palet te kunnen laten zien van het huidige circusklimaat in Nederland. Zo zal het bekende Vlaamse gezelschap Compagnie Ea Eo in maart te zien zijn in hetzelfde weekend met de derdejaars presentatie van Codarts Circus Arts en de jonge makers van Klub Girko. Circus is een toegankelijke discipline voor jong en oud en zodoende wordt deze serie aangeboden als familie activiteit. Maar speciaal voor de jeugdige kijker vanaf 8 jaar is de nieuwste voorstelling *Captain sugar and the monkey puppets* van Camouflage te zien. Een circustheatercollectief wat ontstaan is uit een aantal recent afgestudeerde makers van Codarts Circus Arts die bij circuswerkplaats Circonstruction ondersteuning hebben gekregen.

3. KORZO PRODUCTIES

Korzo is Nederlands grootste dansproducent voor jong toptalent. Vanuit thuisbasis Den Haag werken getalenteerde choreografen aan nieuwe voorstellingen en brengen deze op tournee in binnen- en buitenland. Korzo producties zijn over de hele wereld te zien, van Maastricht tot Groningen en van Taiwan tot Rusland en Chili.

De makers

Als productiehuis voor de dans kiest Korzo bewust voor een groep makers die in diverse fases van hun carrière verkeren. Jonge makers die recent afgestudeerd zijn of ervaren dansers die zojuist de overstap hebben gemaakt naar choreograaf, werken zij aan zij met mid-career makers die binnen afzienbare tijd de stap zullen maken naar een vorm van zelfstandigheid. Het is onze ervaring dat deze gevarieerde samenstelling een waarborg is voor de diversiteit van ons aanbod, uitermate inspirerend is voor alle betrokkenen, en een goede balans oplevert tussen vakmanschap en verdieping, tussen verse energie en vernieuwing. Makers die in 2019 door Korzo worden ondersteund zijn Ryan Djojokarso, Astrid Boons, Samir Calixto, Antonin Comestaz, Amos Ben-Tal, Jiří Pokorný, Dunja Jovic, Rutkay Özpinar, Antonin Rioche, Martin Harriague en Wubkje Kuindersma. In coproducties werken wij samen met onlangs zelfstandig geworden choreografen als Jérôme Meyer & Isabelle Chaffaud, Stephen Shropshire en Jasper van Luijk, die in deze eerste jaren nog zeer gebaat zijn bij Korzo's ondersteuning.

De producties

In januari 2019 vindt de 19e editie van het CaDance festival plaats. Tijdens dit festival gaan traditiegetrouw diverse eigen producties in première, waaronder vier avondvullende: *W* van Samir Calixto, *Mom:Me* van Ryan Djojokarso, *The Protagonist* van Dunja Jovic en *Fields* van Astrid Boons. Voor het locatieproject 4x4, dat zich ditmaal afspeelt in de Archipelbuurt in Den Haag, zijn de jonge makers Poernima Gobardhan, Zahira Suliman, Simon Bus en Junadry Leocaria gevraagd een kort stuk te maken rondom het CaDance thema New Stories.

Tijdens Lentekriebels, het kindertheaterfestival in Den Haag tijdens de voorjaarsvakantie, gaat de nieuwe jeugdproductie *Wie niet weg is, is gezien* van Ryan Djojokarso in première. Deze voorstelling vormt een onderdeel van Jong Korzo en zal na de première ook gespeeld worden voor scholen.

In april 2019 zal de Korzo/NDT coproductie *The Little Great People* van choreograaf Jiří Pokorný in het Korzo theater zijn première beleven. Sinds zijn doorbraak in het talentontwikkelingsprogramma Up & Coming Choreographers in 2013 is Pokorný een gevraagde gastchoreograaf bij gezelschappen in heel Europa, van het fameuze Aterballetto tot Ballet Mannheim. Ook voor NDT 2 maakte hij al meerdere korte choreografieën. Binnen zijn ontwikkeling als choreograaf is nu is de tijd rijp voor zijn eerste avondvullende voorstelling, dat thematisch verbonden zal zijn met het korte stuk dat hij kort daarvoor voor Ballet Basel zal creëren.

Binnen de samenwerking tussen NDT en Korzo wordt een diversiteit aan formats aaneengesmeed om de ontwikkeling van jonge dansmakers te stimuleren. Het speciale karakter van Up & Coming Choreographers is dat de uitgenodigde choreografen gelegenheid krijgen om te werken met de topdansers van NDT 2, waarbij zij de ruimte krijgen om te werken aan een geheel eigen invulling: van choreografie, tot decor, kostuums en licht. Voor deze editie van Up & Coming Choreographers, welke eind juni/begin juli 2019 in het Korzo theater plaatsvindt, is de

uitnodiging gegaan naar drie choreografen die in Nederland nog nagenoeg onbekend zijn: Juliano Nunes, Ihsan Rustem en Dimo Kirilov Milev.

De samenwerking met Festival Classique die in de voorgaande jaren heeft geleid tot interessante projecten van Shailesh Bahoran, Kalpana Raghuraman en Rutkay Özpınar zal ook dit jaar een vervolg krijgen. En op het Julidans festival in Amsterdam is Korzo vertegenwoordigd met *60'* van Amos Ben-Tal in coproductie met OFFprojects en ICK Amsterdam. Deze voorstelling is het eindresultaat van een modulair creatieproces waarvoor Ben-Tal o.a. in *Here we live and now* 2018, het CaDance festival en tijdens een residentie bij Korzo's Italiaanse partner Zappalà Danza gecreëerd heeft.

In september gaat het slotstuk van het Nieuwe Makerstraject van Ryan Djojokarso in première in het Zuiderstrandtheater. In de voorstelling *Libi* komt de samenwerking tussen de drie partners (Scapino Ballet Rotterdam, Zuiderstrandtheater en Korzo) tot een hoogtepunt. In dezelfde maand zal Astrid Boons een kort stuk maken voor de dansers van Conny Janssen Danst in een nieuwe editie van DANSLOKAAL. Daarnaast zullen een aantal Korzo makers gastchoreografieën maken bij de internationale partners van het Danse Qui Danse netwerk.

In november 2019 staat een nieuwe editie van *Here we live and now* centraal. Met dit jaarlijkse dansevent vieren Korzo en Nederlands Dans Theater samen het danstalent dat de stad Den Haag rijk is. Drie Haagse dansmakers, waaronder Wubkje Kuindersma en Zahira Suliman, krijgen de opdracht een nieuwe, korte voorstelling te maken. Deze worden samen gepresenteerd in een afwisselend, avondvullend programma dat, net als *Up & Coming Choreographers* zeven maal in Korzo wordt uitgevoerd. Dit geeft het stuk de gelegenheid om te groeien en de choreografen de kans om er nog tijdens de voorstellingen aan verder te werken. Het verschil met *Up & Coming Choreographers* is dat de choreografen nu ook volledig vrij zijn om de dansers te kiezen met wie ze willen werken en ook het tijdschema waarin ze willen werken. Dit laatste is een zeer belangrijke parameter voor het creatieproces.

De tournees

Na CaDance zullen de voorstellingen *W* van Samir Calixto en *The Protagonist* van Dunja Jovic direct op tournee gaan. *The Little Great People* van Jiří Pokorný zal in april in première gaan en wordt meteen op tournee gebracht. *Mom:Me* van Ryan Djojokarso en *Fields* van Astrid Boons die ook tijdens CaDance in première gegaan zijn, hebben hun tournee in het volgende seizoen, waarbij de tournee van Astrid Boons in het najaar van 2019 zal plaatsvinden. In deze periode zal ook een reisetournee van de succesvoorstelling *Summa* van Samir Calixto en het Cello Octet Amsterdam worden geïnitieerd, alsmede een Zuid-Amerikaanse reisetournee van Marina Mascarell's activistische voorstelling *Three Times Rebel*. Tenslotte draagt Korzo ook zorg voor de organisatie van de DansClick-tournee, waarin jonge getalenteerde choreografen aan wie de BNG Bank Dansprijs is uitgereikt zich aan het Nederlandse publiek kunnen presenteren. De prijswinnaars van 2019 zijn nog niet bekend.

4. KORZO EDUCATIE

Korzo ziet educatie breed, van programma's voor jeugd en jongeren tot workshops voor volwassenen, het organiseren van verdieping via bijvoorbeeld nagesprekken en het geven van uitleg wat het theater/dansvak is of kan zijn. Korzo is een bemiddelaar die inziet dat toekomstig publiek al jong moet worden gewonnen. Vanaf 2015 heeft Korzo al zijn educatieve activiteiten gericht op jeugd en jongeren gebundeld onder de naam JONG KORZO. Korzo wil in 2019 graag een voortrekkersrol blijven spelen op het gebied van educatie en cultuurparticipatie en in nauw contact met samenwerkingspartners, kunstenaars, scholen, docenten en leerlingen haar educatietrajecten verder ontwikkelen. Creatieve ontmoeting, samenwerking en verbinding staan voor Korzo centraal. Iedereen kan van elkaar leren. Het is een plek waar ontmoetingen niet alleen mogelijk zijn, maar waar ontmoetingen op gelijke grond beginnen.

Crosstown

Met Crosstown biedt Korzo Haagse jongeren vanaf 14 jaar de kans hun creatieve dansambities onder professionele begeleiding te ontdekken en te ontwikkelen. Hierbij worden cross-overs tussen verschillende dansstijlen niet geschuwd. Bij Crosstown krijgen jongeren een basistraining in hiphop en moderne dans. De trainingen worden gegeven op drie verschillende niveaus door een breed samengesteld team van docenten en makers. Hoe hoger het niveau, hoe intensiever de trainingen en hoe meer verschillende technieken geleerd worden. Op het hoogste niveau worden jongeren met bijzondere talenten begeleid bij het werken aan een echte dansproductie met een van de aan Korzo gelieerde professionele choreografen zoals Lloyd Marengo, Samir Calixto, Guilherme Miotto, Shailesh Bahoran, Amos Ben-Tal of Ryan Djojokarso. Zo ontstaan dansproducties met en voor jongeren die inmiddels ook geboekt worden door een aantal geselecteerde theaters in Nederland. Nieuw sinds het seizoen 2017/2018 is Crosstown Jong voor kinderen tussen de 10 en de 14 jaar. Deze kinderen krijgen net als bij de andere niveaus les in verschillende dansstijlen. Het starten van deze nieuwe groep biedt ons de mogelijkheid om de verbinding tussen onze educatieve trajecten en de amateurkunst beoefening te versterken.

De Kunstroute – van school naar Kunst

De Johan de Witt Scholengroep in Den Haag kiest al sinds 2010 voor een bijzondere vorm van cultuureducatie waarin de kunstlessen worden gegeven door vakdocenten uit Haagse culturele instellingen. De Kunstroute staat model voor kunsteducatie van jongeren nieuwe stijl en is een samenwerking tussen de school, Het Nationale Theater, Korzo, Filmhuis Den Haag en het Gemeentemuseum.

In september 2015 werd op een van de locaties van de school 'De Kunstcampus' geopend waar alle leerlingen van de onderbouw kennismaken met dans, theater, film en beeldende kunst. De lessen worden verzorgd door culturele instellingen. In het derde en vierde leerjaar krijgen de leerlingen lessen bij de kunstinstellingen zelf. Dansen in het Korzo theater, theater in Theater aan het Spui, beeldende kunst bij het Gemeentemuseum, film bij het Filmhuis Den Haag. Vanaf het derde leerjaar vinden presentaties in de vorm van voorstellingen of tentoonstellingen plaats in de professionele omgeving van de culturele instellingen.

In december 2016 werd een convenant getekend door de instellingen en de school om deze samenwerking in ieder geval tot 2020 door te zetten. Er wordt op dit moment verder nagedacht

over de ontwikkeling van nieuwe leerlijnen, in het bijzonder voor leerlingen uit het praktijk onderwijs. Daarvoor hebben we een subsidie gekregen van het Fonds voor Cultuurparticipatie.

Jeugdprogrammering – aanbod voor het VO en PO

Korzo zet de groei van de jeugdprogrammering in het eigen theater door. Naast de jaarlijkse samenwerking met Festival De Betovering, richt Korzo zich steeds meer door het jaar heen op jeugd en jongeren. De dansprogrammering voorzag altijd al in deze behoefte door voorstellingen van Project Sally, De Dansers, Aya en Don't Hit Mama te programmeren. Maar met de series Cirque Mania en Jong KC@Korzo worden ook jonge circus en muziekliefhebbers aangetrokken. In Jong KC@Korzo presenteren jazzers en slagwerkers uit de 'School voor Jong Talent' van het Koninklijk Conservatorium zichzelf.

Voor het primair onderwijs biedt Korzo sinds 2016 voorstellingen aan die passen in de leerlijnen van Cultuuronderwijs op zijn Haags. Scholen kunnen zich via de brochure van de Cultuurschakel hiervoor inschrijven. Korzo programmeert hiervoor niet alleen voorstellingen van derden aan, maar produceert ook eigen voorstellingen. Na het grootste succes van *Jij bent 'm!* van Ryan Djojokarso, gaat Korzo verder met het maken van eigen voorstellingen. Djojokarso maakt in 2019 opnieuw een jeugddansvoorstelling, *Wie niet weg is, is gezien* genaamd.

Monday Movement Classes

De wekelijkse Monday Movement Classes worden ook in 2019 voortgezet. Choreografen die op dat moment in Korzo werkzaam zijn, geven een speciale dansles aan deelnemers op alle denkbare niveaus. De makers worden gevraagd uit te gaan van het creatieproces of onderzoek waar ze op dat moment mee bezig zijn. De deelnemers krijgen de gelegenheid om het werk van binnenuit te ervaren, terwijl de choreograaf kan zien hoe zijn bewegingsmateriaal aankomt bij mensen met een zeer uiteenlopende achtergrond.

Educatiebeleid onder de loep

In 2019 wordt het educatiebeleid intern uitgebreid besproken en geëvalueerd. Korzo vindt educatie van belang en zet de komende jaren meer en meer in op verklaring en verdieping. "Get Close to Korzo" is daarbij het leidmotief. We willen meer dan voorheen laten zien wat er binnen Korzo gebeurt. Niet alleen bedoeld om inzicht te geven in wat we doen (verklaring) en waarom en hoe we het doen (verdieping), maar vooral ook om feedback te krijgen op onze programma's.

Dit doen we door proactieve doelgroep benadering (o.a. via community managers – zie daarvoor de paragraaf over Marketing & Communicatie), maar ook door de doelgroep daarin zelf een actieve rol te geven (de samenwerking met GUAP of st. Aight is daar een voorbeeld van). Educatie trekt met deze benadering logischerwijs intensief op met de Marketing & Communicatie afdeling.

Het herdefiniëren van het educatie-beleid en de bestaande en nieuwe trajecten sluiten aan bij de investering en omvorming in het denken in de Korzo-organisatie. Korzo ziet een groot belang in educatie en investeert dan ook fors in educatie. Niet alleen via het aantrekken van community managers (via de marketing), maar ook door budget vrij te maken voor een (tijdelijke) extra medewerker marketing en het dienstverband van het hoofd educatie structureel om te zetten van 0,5 fte naar 1 fte per 1 juni 2018.

5. KORZO FESTIVALS

CaDance Festival

Van 25 januari t/m 9 februari 2019 vindt de 19e editie van het CaDance festival plaats in Korzo en Theater aan het Spui en op een aantal bijzondere locaties in Den Haag.

CaDance biedt een momentopname waarop de stand van zaken in de dans wordt getoond, nieuwe producties in première kunnen gaan, publiek en kunstenaars met elkaar in gesprek raken, spannende locatieprojecten worden ontwikkeld én internationale samenwerkingen worden voorgesteld. Het festival wil investeren in choreografisch talent door opdrachten te bieden aan jonge choreografen om nieuw werk te maken en door meer bewezen talenten te ondersteunen bij de totstandkoming van avondvullende voorstellingen.

CaDance 2019 wil de impact van de dans zichtbaar maken en de scope verbreden waarmee we naar dans kijken. Het festivalthema "New Stories" legt de nadruk op het feit dat nieuwe dansvormen en -stijlen ook andere invalshoeken, thema's en verhalen opleveren. Het nastreven van artistieke diversiteit is daarom ook een verbreding van alom gevoerde discussies, zoals die over identiteit en culturele diversiteit. Het zijn verhalen die in de taal van het lichaam verteld worden door makers van nu, aan het publiek van nu.

Een van de ontwikkelingen waar CaDance 2019 op focust, is de belangrijke invloed die de urban dans heeft als aanjager van innovatie in de dans. Er zijn een aantal zeer talentvolle jonge dansmakers in Nederland die urban dans van straatniveau naar podiumkunst weten te verheffen. CaDance toont en ondersteunt daarom het werk van Shailesh Bahoran, Xclusiv Company, Nedda Sou en Sarada Sarita Keilman. En toont de resultaten van het internationale urban talentontwikkelingstraject Mind your Step. Maar ook buiten de urban dans zijn nieuwe stemmen in de hedendaagse dans te horen. CaDance presenteert nieuw werk van: Ryan Djojokarso, Astrid Boons, Dunja Jovic, Heather Ware en Hilde Elbers. Dit jonge talent wordt geflankeerd door ervaren makers en gezelschappen als Club Guy&Roni, Samir Calixto, Amos Ben-Tal, Duda Paiva, Stephen Shropshire, Meyer&Chaffaud en de Junior Company van het Nationale Ballet. Door het jonge talent naast de ervaren makers te presenteren, tekenen zich in het festival nieuwe ontwikkelingen in de dans af, openbaren zich andere accenten, onverwachte contrasten en verrassende verbindingen, en dragen we vele prikkelende verhalen uit.

Here we live and now (ism NDT)

De titel Here we live and now verwijst zowel naar de dans als de kunstvorm van het in het moment zijn, als naar Den Haag als de dansstad waar choreografen en dansers wonen en werken. Met dit jaarlijkse dansevent vieren Korzo en Nederlands Dans Theater het danstalent dat Den Haag rijk is. Drie choreografen, vaak in verschillende fases van hun loopbaan, krijgen de opdracht om in vrijwel totale vrijheid een korte voorstelling te maken. Deze worden samen gepresenteerd in een afwisselend, avondvullend programma dat zeven maal wordt uitgevoerd.

Eén van de choreografen die voor de editie van 2019 nieuw werk zal creëren is **Zahira Suliman**. Zahira is in 1991 geboren in Den Haag, waar ze altijd heeft gewoond. Gedurende meerdere jaren is zij verbonden geweest aan Crosstown Den Haag - het talentontwikkelingstraject voor jongeren in Korzo. Voordat ze besloot zich in dans te verdiepen studeerde ze Bedrijfskunde aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam, en ook haar studie voor docent dans sloot ze in 2016 af in Rotterdam, aan Codarts, Hogeschool voor de Kunsten. Als jonge maker heeft Zahira werk gecreëerd voor o.a. Jong Korzo in Den Haag, Flux en Codarts in Rotterdam, en Danstheater Rum in Utrecht. In haar ontdekkingstocht om zich als dansmaker te ontwikkelen laat zij zich graag

inspireren door wetenschappelijke verschijnselen en theorieën, die ze linkt aan menselijke intenties en gedrag.

Zahira is een goed voorbeeld van hoe Korzo een traject voor een veelbelovend talent uitzet. Al als dansers bij Crosstown viel ze op bij de professionele choreografen die daar lesgeven. Vervolgens kreeg ze de kans om voor Crosstown te choreograferen, gevolgd door een eerste introductie op nationale schaal in een kleinschalig project in het CaDance festival. Ze wordt uit de luwte gehaald tijdens Here we live and now, dat door de vele doorbraken die er in het verleden hebben plaatsgevonden een naam als kweekvijver voor toptalent heeft opgebouwd. Voor de community die haar volgt zijn dit stuk voor stuk spannende stappen die in zekere zin inzicht geven in de steilheid van haar groeicurve.

India Dans Festival 2020

Na de 8^e editie van het jaarlijkse India Dans Festival dat in oktober 2018 plaatsvindt, wordt ervoor gekozen om van het festival een biënnale te maken. Zodoende zal er in 2019 geen festival georganiseerd worden, maar worden de voorbereidingen getroffen van de 9^e editie in mei 2020.

6. INTERNATIONALISERING

Internationalisering is voor Korzo een retourvlucht. Het hele jaar door reizen Korzo choreografen naar het buitenland om voorstellingen te tonen op festivals of om werk te maken voor gezelschappen. En andersom is het buitenland het hele jaar door in Korzo te gast. Soms ligt de focus bij één land, zoals in het India Dans Festival; soms bij gezelschappen, zoals in het Holland Dance Festival; soms bij jonge, opkomende choreografen, zoals in de zondagmiddagserie All there is, en soms in uitwisselingen en tijdens residenties. In de loop der jaren zijn door deze activiteiten talloze internationale contacten gelegd.

Rond Korzo heeft zich een groep gezelschappen verzameld die ook de functie van een choreografisch centrum hebben, met talentontwikkeling als een belangrijk onderdeel van hun missie. Wat zij verder met elkaar gemeen hebben, is dat zij ruimte geven aan fysieke, bewegingsgeoriënteerde vormen van dans. Het is dans die door het proces van, letterlijk, belichaming een meerwaarde aan zeggingskracht en betekenis creëert, of zoals een van de Franse partners het simpelweg aanduidt: het gaat om 'danse qui danse'. In 2017 kreeg dit Europese netwerk dan ook die naam. De partners zijn het Centre Chorégraphique National Malandain Ballet Biarritz (Frankrijk); Scenario Pubblico International Choreographic Centre Sicily, verbonden aan Compagnia Zappala Danza in Catania (Italië); Fondazione Nazionale della Danza, verbonden aan het gezelschap Aterballetto in Reggio Emilia (Italië), Danish Dance Theatre in Kopenhagen (Denemarken) en Dantzaz in San Sebastian (Spanje). Hoewel ze allen een zeer verschillende signatuur hebben, behoren zij ieder voor zich tot de meest succesvolle dansgezelschappen in hun land.

Bij de netwerkactiviteiten staan synergie en inspiratie voorop. Hoe kan men een spannende balans bereiken tussen enerzijds de vrijheid en het experiment van een productiehuis als Korzo, en anderzijds de grotere schaal en het publieksbereik van een gezelschap? Hoe kunnen choreografen en dansers het meest profiteren van de gebundelde inspanningen? Inmiddels rijgen de gastoptredens, coproducties, choreografieopdrachten en residenties zich aaneen, waar Korzo-choreografen als Samir Calixto, Joeri Dubbe, Wubkje Kuindersma en Iván Pérez de vruchten van plukken. En dat is nog maar het begin. Want niet alleen zullen de partners steeds nieuwe projecten en instrumenten blijven ontwikkelen, maar het Danse Qui Danse netwerk zelf wordt ook steeds groter, doordat iedere partner zijn overige samenwerkingspartners er direct of indirect bij betreft.

7. MARKETING EN COMMUNICATIE

Korzo heeft zich in de afgelopen jaren ontwikkeld als gastvrije ontmoetingsplek, een creatieve hub voor artiesten en bezoekers waarin op internationaal, nationaal en lokaal niveau wordt geproduceerd en gepresenteerd. De integrale aanpak van produceren, presenteren, educatiebeleid ontwikkelen en marketing voeren heeft geresulteerd in een continue opbouw van zowel publiek, artiesten als samenwerkingspartners. De community rondom Korzo wordt steeds hechter en is bovendien verbreed. Korzo is het huis voor de avontuurlijke, nieuwsgierige en internationale theaterliefhebber, een ontmoetingsplek waarin ontdekking, verbinding en verrassing centraal staan. "Get Close to Korzo" is daarom de pakkende slogan voor 2019.

Korzo wil zich in 2019 op de volgende punten onderscheiden:

- Korzo is de (inter)nationale ontmoetingsplek voor dans, theater en muziek in Den Haag.
- Korzo biedt een kwaliteitservaring die verrast, ontroert, ontregelt en inspireert.
- Korzo investeert zowel in jong internationaal toptalent als in de relatie met het publiek.
- Korzo slaat bruggen tussen disciplines, publieksgroepen en artiesten.
- Korzo is bij uitstek een podium voor risicovol aanbod.
- Korzo trekt veel jonge bezoekers.

Marketing & communicatiestrategie

De marketingstrategie van Korzo probeert oplossingen te bieden voor de uitdagingen die de missie in zich draagt en om het werk van artiesten in contact te brengen met een passend publiek. Zo moet er voor jonge toptiesten een markt gevonden worden, terwijl ze nog onbekend zijn en aan het begin van hun carrière staan. Korzo gelooft erin dat kunst ervaren moet worden, om zo draagvlak te creëren en het kunstwerk bestaansrecht te geven. Hiervoor moet er dialoog en betrokkenheid ontstaan tussen de makers, het publiek en de organisatie. Tegelijkertijd opereert Korzo zowel op lokaal, nationaal als internationaal niveau en zijn die markten zeer divers.

Belangrijke ambities voor 2019:

1. Inzetten van een zogenaamd profileringstraject om de positionering van Korzo als (inter)nationale talentontwikkelaar en ontmoetingsplek met een hoog kwalitatief aanbod te versterken.
2. Vergroten en versterken van de diverse communities passend bij het profiel en de activiteiten van Korzo (publieksonwikkeling)
3. Aandacht voor gastvrijheid (en bepalen wat we daar precies onder verstaan) om de ervaring bij Korzo positief te beïnvloeden.

Profileringstraject

Met het aantreden van de nieuwe directeur in 2018 en het stoppen van de huisvormgever van Korzo in 2019 is ruimte gekomen om opnieuw na te denken waar Korzo precies voor staat, wat haar waarden zijn en waarmee Korzo zichzelf binnen Den Haag (maar ook ver daarbuiten) wil profileren. De gesprekken hierover zijn in de zomer van 2018 gestart, vinden momenteel plaats en lopen over in 2019. Op 1 april 2019 is dit profileringstraject afgerond (en zichtbaar in de nieuwe huisstijl), waarbij opgemerkt moet worden dat de profilering en het maken van keuzes daarin een continue onderwerp van gesprek zal blijven.

Publieksoontwikkeling

Het publiek van Korzo is avontuurlijk, nieuwsgierig, stedelijk en hoogopgeleid. Ze kiezen confrontatie boven garantie en inhoud boven vermaak. Het publiek komt voor het programma, maar ook voor de sfeer. De jonge makers en het eigentijdse aanbod blijken aantrekkelijk voor een jong publiek (de helft is onder de 30 jaar). Bij de dansfestivals bestaat zelfs bijna twee derde van de kaartkopers uit jonge alleenstaanden en stellen (20-40 jr), die of nog studeren of onlangs zijn afgestudeerd. De jonge stedelingen hebben een hoog opleidingsniveau, maar ook (nog) lage inkomens. Zij bezoeken veel verschillend aanbod en hebben interesse in het meer eigentijdse aanbod. Deze groep komt niet alleen het meeste voor onder het huidige publiek, maar is kansrijk voor het werven van nieuw publiek. Korzo vindt het belangrijk om te investeren in nieuwe generaties publiek, om zo draagvlak voor de toekomst te creëren en hen in aanraking te brengen met de belevingswereld die het theater biedt. Daarnaast zien we een groeiende groep mediore en seniore cultuurnivoren (40+) vertegenwoordigd, die kapitaalkrachtiger zijn. Zij behoren tot het typische cultuurpubliek in Nederland en bezoeken een zeer divers aanbod. En er gaat speciale aandacht uit naar de internationale gemeenschap van Den Haag vanwege de 'language no problem' programmering en de vele internationale artiesten die aan Korzo verbonden zijn.

Voor 2019 is ervoor gekozen het traject dat in 2015 is gestart tijdens India Dans Festival verder uit te breiden. Dat betekent dat voor diverse (vooral jonge) publieksgroepen gewerkt wordt met community managers die verantwoordelijk zijn voor de promotie van activiteiten en het contact met relaties binnen deze specifieke publieksgroepen.

Communities

Bij publiek denken we aan publieksgroepen, maar we gebruiken steeds vaker de term 'community'. Onder community verstaan we een gemeenschap van mensen die een specifieke achtergrond, waarde of interesse delen en waartussen reële en/of virtuele uitwisselingen plaatsvinden. Als begrip is het breder dan een subcultuur, die zich door de afwijking van een heersende cultuur of mainstream definieert.

In de visie van Korzo is er in deze tijd behoefte aan gemeenschappelijkheid en verbinding: stevige communities waarin kunst een grote rol kan spelen, zowel in het creëren, deelnemen als ervaren. Ontmoeting en verbinding zijn de belangrijke speerpunten. In 2019 (en 2020) focust Korzo expliciet op het realiseren van de verbinding tussen communities (binnen de generatie van de Millennials) en haar activiteiten als theater en productiehuis door de inzet van community managers.

Om de verbinding tussen de activiteiten en makers van Korzo en de communities te realiseren, koppelen we makers aan de communities rondom een aantal festivals. Dit doen we omdat een festivalcontext zich uitstekend leent voor ontmoeting en uitwisseling. We richten ons op het CaDance festival (januari/februari 2019) en het platform voor Haagse choreografen Here we live and now (november 2019). Daarnaast organiseren we tijdens dit programma twee kennisevents (zomer 2019 en in 2020) om de opgedane kennis en ervaringen (successen en mislukkingen) met anderen te delen, te evalueren en nieuwe kennis te vergaren.

Voor het bereiken en benaderen van communities en het maken van de verbinding tussen makers en de communities, werken we met de inzet van community managers. Een aantal jaar geleden is gestart met een pilot om te werken met een community manager voor het India Dans

Festival. Het doel was een specifieke doelgroep bij een specifiek programma betrekken. Een succesvol programma en het is nu tijd een volgende stap te zetten.

Community manager

De community manager is vergelijkbaar met de Vlaamse publiekswerker. Het is iemand die helpt de ramen en deuren voor iedereen open te zetten. Iemand die de werking met de stad en haar diverse gemeenschappen verbindt en participanten en publiek op een actieve en duurzame manier betreft. Het verschil met een publiekswerker is dat de community manager een nauwe band heeft met een specifieke community. De community manager slaat een brug tussen de kunstenaars, de medewerkers van de organisatie en de communities die de organisatie wil bereiken. Hij/zij werkt nauw samen met de programmeurs, de educatiemedewerkers en marketingmedewerkers om (context) programmaconcepten te ontwikkelen of aan te scherpen, relaties met de community aan te gaan, te peilen waar de behoeftes en barrières liggen, en de activiteiten op een relevante en effectieve manier te promoten in de beoogde community.

Door te werken met een community manager wordt er bottom-up gebouwd en is de impact duurzaam: er worden langdurige relaties aangegaan, de community heeft een actieve rol binnen de activiteiten die ontwikkeld worden, en promotie werkt als een olievlek doordat de juiste influencers in de community bereikt worden. Ook vragen we internationale en nationale topartiesten hun kennis over te dragen aan de lokale community door het geven van open lessen, workshops en masterclasses en het organiseren van meet & greets en gesprekken.

Door een continue dialoog tussen de community manager en de influencers binnen een community, polst Korzo of zij op de goede weg zit. Deze nieuwe manier van publieksbenadering en daarmee netwerkverbreding, vraagt om vertrouwen in de communities. Het top down bepalen wat een community nodig heeft en hoe zij cultureel bediend moeten worden, is niet meer van deze tijd. De communities krijgen bij Korzo de kans om hun ideeën en behoeftes neer te leggen bij Korzo. De programmeurs van Korzo kijken vervolgens hoe deze mee kunnen worden genomen bij de keuzes die in de (context) programmering gemaakt worden. Hierbij is het van belang dat er geen 'u vraagt, wij draaien' illusie gecreëerd wordt, want de programmering balanceert tussen meerdere doelstellingen en de daaraan verbonden overwegingen. Korzo (het hoofd marketing) heeft regelmatig overleg met de community managers en gaat in gesprek met hem/haar over de voortgang en is tegelijkertijd onderdeel van die community.

Millennials

In de komende jaren richten wij ons specifiek op de Millennial-generatie, ook wel generatie Z genoemd. Dit is de generatie die geboren is tussen 1980 en 2000 (en nu tussen de 18 en 35 jaar is). De generaties hiervoor (X en Y) hadden steeds meer behoefte aan vrijheid en flexibiliteit, maar bij de Millennial-generatie gaat die behoefte nog veel verder. Een ander kenmerk van de Millennials heeft te maken met vervagende grenzen. Fysieke grenzen tussen landen verdwijnen en de hele wereld ligt aan hun voeten dankzij internet. Maar ook de grenzen tussen bijvoorbeeld studie, vrije tijd en werk, jong en oud en subculturen verdwijnen. En, als het aan Millennials ligt, gaan ook de hiërarchische lijnen eraan geloven. Met ons marketingbeleid richten wij ons specifiek op communities van stedelijke Millennials met een bi-culturele achtergrond.

De marketingstrategie die gekozen is om op effectieve en prikkelende wijze jonge stedelingen te bereiken is community building. Er is al gebleken dat Korzo (en festivals als CaDance en Here we live and now) aantrekkelijk zijn voor deze groep, maar er is nog een enorm potentieel dat Korzo

niet bezoekt terwijl er wel interesse is. Het interessante van community building is daarbij dat er duurzame relaties aangegaan worden, waarbij Korzo niet alleen de community voedt, maar de community ook Korzo voedt.

Gastvrijheid

De Horeca-, Balie/Kassa- en Marketingafdeling trekken samen op om de gastvrijheid binnen Korzo (die genoemd wordt bij publiek en bezoekende artiesten) verder te formaliseren. De wereld verandert in een rap tempo en daarmee tegelijkertijd het publiek. Gastvrijheid is iets dat steeds opnieuw onder de aandacht moet worden gebracht en herijkt moet worden. Ook in 2019 gaan we hiermee verder.

8. SAMENWERKINGSORGANISATIES

Korzo heeft in de afgelopen jaren met een groot aantal partners samengewerkt, zowel in Den Haag als daarbuiten. De talentontwikkeling voor dansmakers en dansers heeft een sterke basis gevonden in de samenwerking tussen Korzo en het **NDT**. Hierdoor is Korzo nog meer dan voorheen het brandpunt geworden in de dansmetropool Den Haag. De dansinfrastructuur in Den Haag is weliswaar klein, maar als het gaat om het produceren en programmeren van dans, is deze zonder meer van uitzonderlijke kwaliteit. Dit komt onder andere door drie structurele voorzieningen op het gebied van de dans Korzo, NDT en Holland Dance, die wat betreft kennis, ervaring, faciliteiten en output een unieke dansketen vormen. Korzo en het NDT hebben de wens uitgesproken de samenwerking voor 2017-2020 te continueren met andere accenten en een ander model van financiering, maar het uitgangspunt 'een gedeelde verantwoordelijkheid voor talentontwikkeling' blijft overeind. Here we live and now en Up&Coming Choreographers blijven gezamenlijk georganiseerd worden, evenals de jaarlijkse coproductie van een avondvullende voorstelling. Vanaf 2017 is het programma ShortcutsXL aan het samenwerkingsrepertoire toegevoegd.

De samenwerking met **Holland Dance** heeft zich ontwikkeld tot een partnerschap op basis van complementariteit. Het Korzo theater is een van de locaties van het Holland Dance Festival, Korzo medewerkers worden ingezet om het Holland Dance Festival te produceren en een marketingmedewerker van Holland Dance is ingezet ter versterking van het Korzo team tijdens het CaDance festival. Ook de afstemming tussen beide festivals, CaDance en het Holland Dance Festival, is sterk. Net als Korzo slaat Holland Dance haar vleugels uit en heeft een uitgebreid educatieprogramma binnen Den Haag en start met een internationaal dansaanbod in Rotterdam. Iets dat Korzo toejuicht omdat dans een groot en divers publiek verdiend.

Het Nationale Theater is als collega-theater een belangrijke gespreks- en afstemmingspartner waar het gaat om het verzorgen van een volledig aanbod van podiumkunsten voor het vlakke vloer circuit in de stad Den Haag. Het Nationale Theater (locatie Theater aan het Spui) is tevens de belangrijkste partner voor het CaDance festival.

Den Haag kenmerkt zich door een markante combinatie van een veelzijdige kunstenaarswereld, (top)gezelschappen, musea en bijzonder kunstonderwijs en biedt ruimte aan zowel experiment als bewezen kwaliteit, professionele kunst en amateurkunst, traditie en avontuur, ambachtelijkheid en vernieuwing. Den Haag is een inspirerende, aanstekelijke en perspectiefrijke stad. Het Haagse dansveld is eigennuttig en ambitieus, heeft wederzijds begrip en respect voor elkaars ambities, belangen en posities. Heeft oog voor talent en, aandacht voor krachtenbundeling, kwaliteit en excellentie en is actief innovatief. Het Haagse dansveld ontwikkeld en stimuleert kwaliteit, dynamiek en pluriformiteit door hoogwaardige activiteiten en draagt bij aan een sterk en veelzijdig kunstklimaat in de stad.

Korzo heeft in 2018 het initiatief genomen tot een **ronde tafel** voor de Haagse danspartners. Een initiatief dat omarmt is door **NDT, Holland Dance, Lonneke van Leth, David Middendorp, Amos ben Tal, Jerome Meyer & Isabelle Chauffeaud, Kalpana, GUAP, St. Aight/H3C, Dutch Dont Dance Division, Koninklijk Conservatorium**.

Binnen de landelijke danssector is er naast de samenwerking met het NDT ook een structurele jaarlijkse samenwerking tot stand gekomen met **Conny Janssen Danst**, waarbij getalenteerde Korzo choreografen de kans krijgen om met de dansers van het gezelschap een stuk te maken. Voor de jeugdprogrammering wordt jaarlijks samen gewerkt met **Festival De Betovering**. Binnen de educatieve programma's met aanbod voor Haagse scholen wordt structureel samen gewerkt

met de Haagse koepel voor educatie de **Cultuurschakel**. Ook wordt de band met de **Haagse Cultuurakademie** aangehaald.

Korzo heeft een track record opgebouwd waar het de verbintenis tussen professionals en amateurs betreft. Op het gebied van muziek zullen met lokale en nationale partners, zoals de **Flamenco Biënnale, Dag in de Branding** en **Rewire** en in de randstad (**Bimhuis, De Doelen, Grounds**) programma's worden ontwikkeld. Op lokaal niveau werkt Korzo samen met **Projazz** en **070Jazz, Paard van Troje, Zuiderstrandtheater, Koninklijk Conservatorium, Regentenkamer** en **De Nieuwe Regentes**. De stedelijke samenwerkingsverbanden in dit kader worden in de komende periode verder ontwikkeld en zullen bijdragen aan het bereik van een brede en diverse groep Hagenaars.

Voor de circusprogrammering is een intensieve samenwerking met de opleiding **Codarts Circus Arts**. En samen met de lokale partners **Scala Variété, Zuiderstrandtheater, De Nieuwe Regentes, het Atrium, Spuiplein**, het Nationale Theater en het **Zuiderparktheater**, neemt Korzo zitting in het Haags Circus Platform.

9. ORGANISATIEONTWIKKELING

“Er zijn in Nederland niet teveel theaters, er zijn hooguit teveel dezelfde theaters” – aldus Cees Langeveld, professor aan de Erasmus Universiteit en directeur van het Chassé theater in Breda. Specialisatie en differentiatie zijn in deze gedachtegang belangrijk en Korzo onderscheidt zich hierin duidelijk van andere theaters. Door de koppeling van het theater aan het grootste productiehuis voor dans in Nederland, is Korzo een levendige en inspirerende omgeving waar kunstenaars en hun kunst in dialoog treden met een betrokken publiek.

Organisatie verandering

Met de aanstelling van de nieuwe directeur (Gemma Jelier) in april 2018 is de organisatiestructuur veranderd. Met de aanstelling van een directeur (i.p.v. twee) is ook de rest van de organisatie onder de loep genomen. Er is een nieuw organogram met bijbehorende functiebeschrijvingen in de maak. In het eerste kwartaal van 2019 moeten deze definitief zijn vastgesteld. In 2019 gaan we verder met een team dat ingewerkt is, overzicht heeft en mee wil groeien met de flexibele, open en diverse organisatie die de directeur voor ogen heeft. Een kort (en niet volledig overzicht) van de belangrijkste ontwikkelingen binnen de organisatie voor 2019:

Programma-team

Het artistieke team wordt gevormd door de artistiek leider van het productiehuis voor de dans, de muziekprogrammeur en de theater&circusprogrammeur en staat onder leiding van de algemeen directeur.

Uitbreiding Educatie

De afdeling is op volle sterkte (in fte zijn in 2018 aanpassingen gedaan) en zal zich nog meer dan nu al gebeurd naar buiten toe richten om verbindingen te maken. Educatie richt zich daarbij overigens niet alleen op jongeren, maar ook op het brede publiek dat Korzo trekt bij haar eigen producties, programmering en contextprogrammering.

Tijdelijke uitbreiding Marketing en Communicatie

Door het profileringstraject is tijdelijk (september 2018 t/m april 2019) uitbreiding in het Marketing & Communicatieteam voorzien.

Productieafdeling

De productieafdeling wordt in de loop van 2019 met het nieuwe hoofd productie opnieuw ingericht. Alle Korzo-activiteiten die geproduceerd worden, vallen onder de productieafdeling. Dat kunnen eigen producties van het Productiehuis voor de dans zijn, maar ook de eigen (dans) festivals of het bieden van ondersteuning bij de (muziek)programmering of het produceren van projecten buiten Korzo. Daarbij wordt gekeken naar de mogelijkheden van de productieafdeling – dat een grote hoeveelheid ervaring en expertise in huis heeft, maar flexibeler wil gaan opereren – wanneer vragen van buitenaf komen om te produceren of kennis/personeel in te zetten. Een afdeling die in grootte en breedte meer gaat meebewegen met de ontwikkelingen die zich binnen (en buiten) Korzo voor doen.

Techniek team

Met het aanstellen van een technisch producent en een nieuw hoofd techniek, wordt een volgende stap gezet in het aanscherpen van de taken en rollen van de afdeling techniek. Er wordt actief op zoek gegaan naar samenwerkingspartners (b.v. onderwijsinstellingen) om jonge mensen de kans te geven zich te ontwikkelen als technicus.